

# ครั้งหนึ่งนักเรียนทักท้วงฉันว่า “ไหนครูว่าจะมาโรงเรียนก่อนเจ็ดโมงครึ่งไง” นอกจากแอบขำในใจด้วยความเอ็นดู ทำให้ฉันยังตระหนักว่า “การเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็ก ๆ สำคัญกว่าคำสอนใด ๆ”



// เรงบันดาลใจของฉัน คือ เด็ก ๆ หมายถึง นักเรียนของฉัน ฉันมักจะเรียกพวกเขาว่าเด็ก ๆ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เขาพบเจออยู่ เป็นอยู่ สิ่งที่ทำให้เขาเป็นเขา และส่งผ่านการแสดงออกของเขาเองในทุก ๆ วัน ทำให้ฉันมีกำลังใจที่จะ “สอนเพื่อประเทศไทย”

เมื่อได้พบกับเด็ก ๆ ที่ต้องสอนจริงในโรงเรียนที่ได้ชื่อว่าเป็น โรงเรียนขยายโอกาสของกรุงเทพมหานคร ก็รู้ว่า ความสวยงาม ความน่ารัก การรักเรียน ไม่ใช่สิ่งที่ทำให้ฉันมีกำลังใจหรือแรงบันดาลใจในการสอน ไม่ใช่เรื่องง่ายเหมือนเมื่อครั้งที่ฝึกสอนในค่ายอีกต่อไปที่เราจะมีกำลังใจเพราะมีเด็กหลายคนที่มาเพื่อตั้งใจเรียน ฉันเลือกที่จะเปิดใจ มองเข้าไปในจิตใจ มองไปถึงสิ่งที่พวกเขาต้องเจอ สิ่งที่ทำให้พวกเขาต้องเป็น แล้วหาให้พบว่า อะไรคือสิ่งที่ “เด็กเมือง” ยังขาดและควรได้รับการเติมเต็ม

สิ่งที่เห็นได้ชัดมาก คือ มีสิ่งเร้ามากมายรอบตัวเด็ก บริเวณแวดล้อมที่ทำให้มองข้ามความสำคัญของการศึกษา ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาจากครอบครัวยากจน เมื่อไม่มีเงินก็ต้องทำงานพิเศษบางครั้งที่จำเป็นต้องขาดเรียนเพื่อความอยู่รอด ไม่ใช่แค่ชีวิตเขา แต่เพื่อทั้งครอบครัว ปัญหาพ่อแม่แยกทางกับลูกจึงมาเรียนแบบเป็นทุกข์ ปัญหาเขาเสพติดที่ดูจะใกล้แค่มือเอื้อมถึง เป็นเรื่องเท่าที่ใคร ๆ ก็ทำกัน ปัญหาผู้ชาย การมีแฟนตั้งแต่มัธยมต้น และยังไม่รู้วิธีจัดการกับอารมณ์พุ่งพล่านใน “วัยฮอโรโมน” บางคู่ลาออกไปอยู่กันด้วยกินแล้วก็มี หลายครั้งที่เด็ก ๆ หยิบสมาร์ตโฟนขึ้นมาเล่นเฟสบุคในห้องเรียน ทำอย่างไรก็ได้ ในเมื่อเขาเห็นผู้ใหญ่หลายคนจอมโง่แบบตลอดเวลา จึงเพ่ลลอคคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดา หยิบมาเล่นเมื่อไหร่ก็ได้ (แม้มีการตั้งข้อดกลาง หรือครูเตือนแล้วก็ตาม) งานอดิเรกสุดฮิตคือไปเที่ยวกลางคืน เวลาเรียนจึงปวดหัว ต้องขอลไปห้องพยาบาลทุกที หรืออย่างดีก็หลับใหล เด็ก ๆ มักคิดว่าความแตกต่างยังไม่ใช่อะไรที่ทุกคนยอมรับ คนที่มีความแตกต่างจึงต้องถูกล้อ บางคนไม่กล้าตอบคำถามครู เพราะแค่คิดคำตอบ เสียงล้อของเพื่อนก็ดังขึ้นในหัวก่อนแล้ว ตอนอายุสิบสี่ สิบห้า ฉันเองไม่เคยได้คิดถึงเป้าหมายชีวิต แต่คิดว่าจะส่งการบ้านวิชาไหนให้กัน ก็เก่งแล้ว พวกเขาอาจคิดไม่เหมือนฉัน เพราะเวลาและสิ่งแวดล้อมต่างกัน แต่สิ่งที่เหมือนกันคือ คิดว่าเป้าหมายชีวิตเป็นเรื่องไกลตัว และตั้งเป้าหมายยังไม่เป็น หลายครั้งที่บ่ย่าวาชาณากรรม ผู้ต้องหามีลักษณะคล้ายนักเรียนของเราหรือเกินอดคิดไม่ได้ว่าวันหนึ่งจะเห็นพวกเขาตามข่าวแบบนี้ไหม ..... ทั้งนี้ ฉันไม่อาจพูดได้ว่าสิ่งที่กล่าวมาคือปัญหาของนักเรียนทุกคน

**สิ่งที่**ฉันได้เห็นจากกิจกรรมนี้ คือเด็กทุกคน มีความใฝ่ดี มีความคิดที่จะพัฒนาตนเอง ซึ่งฉันคิดว่ายากมากที่จะเห็นความงามของเด็กทุกคนพร้อมกับจากกิจกรรมอื่น ภาพที่ฉันเห็นในวันแรกเปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง ฉันรู้สึกดีมากที่เราได้รู้จักกันจริง ๆ เสียที

การทบทวนตนเอง เป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะทำให้เด็กรู้จักตนเองอย่างแท้จริง นอกจากรู้ความต้องการของตนเอง ยังนึกถึงผู้อื่นด้วย เพื่อนเตือนเพื่อน นักเรียนเตือนครู ครูเตือนนักเรียน หลายคนอาจหวังว่าเด็กดีต้องเป็นคนดี ลูกขึ้นมากทำประโยชน์ให้สังคม สำหรับฉัน แต่เขารู้จักตนเอง รู้ว่าควรทำอะไรเพื่อชีวิตของตนเองและ “ไม่” คิด พูด ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนได้ ไม่ว่าชีวิตของเขาจะแวดล้อมไปด้วยอะไร

สุดท้ายการกำหนดเส้นทางชีวิตที่ถูกต้องของตนเองคงไม่ใช่เรื่องยากสำหรับพวกเขาอีกต่อไป

ปัญหามากมาย จะเริ่มจากจุดไหนก่อนดี? แต่ฉันก็ไปโรงเรียน เจอวันละหลายปัญหา ครูหลายคนคงค้นพบหลากหลายวิธี ที่จะทำให้พวกเขาได้เรียนรู้อะไรสักอย่าง ฉันเองก็เช่นกัน การไปสอนในแต่ละวันทำให้ค้นพบว่าตนเองก็มีอติดยมากมาย ทำได้บ้าง ไม่ได้บ้าง แต่ก็ขอบคุณเด็ก ๆ อีกครั้งว่า เรงบันดาลใจทั้งหมดมาจากการได้เจอนักเรียนทุกวัน

สิ่งเร้ามากมาย เขาควรสนใจสิ่งไหนก่อนดี เวลา 24 ชั่วโมง ดูเหมือนไม่พอสำหรับพวกเขา เพราะลำพังแค่ตามกดโลกสเตตัสในเฟซบุ๊กเพื่อน บางคนขมขื่นเวลาไปถึง 10 ทุ่มถึงถึงต่อวันเสียแล้ว แล้วการบ้าน อ่านหนังสือ ควรทำเวลาไหน?

รู้จักคนอื่น มากกว่ารู้จักตนเอง ปัญหาที่เด็กและผู้ใหญ่หลายคนเป็น เริ่มจากการรู้จักตนเองอย่างลึกซึ้ง ก่อนอื่นฉันทำให้เด็ก ๆ รู้ว่า การมีเป้าหมาย ช่วยให้ชีวิตของเขาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้อย่างไร ทำให้เขาเชื่อว่า เขาสามารถเปลี่ยนแปลงมันได้ และมันจะดีขึ้นได้ ถ้าเขามีวิธีการทำตามเป้าหมาย และลงมือทำจริง ด้วยการทำ “เพียร 4” ครูเองก็ทำไปพร้อมกับเขาด้วย วัชระแห่งองค์ 4 ด้าน เริ่มจาก

1. เพียรละ สิ่งที่ทำแล้วเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
2. เพียรระวัง สิ่งไม่ดีที่ยังไม่เกิดขึ้น ไม่ให้เกิดขึ้น
3. เพียรสร้างสิ่งดี ๆ ที่ยังไม่ดีทำ ทำแล้วตนเองและผู้อื่นมีความสุข
4. เพียรเจริญ คือตั้งใจทำสิ่งที่ตนเองทำได้ดีอยู่แล้ว ให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

จากนี้ให้เขาเขียนเป้าหมายใกล้ตัวขึ้น อย่างอาชีพที่อยากเป็น ลงไปเล่นเฟสบุคกัน แล้วเรามาคุยกันว่าเป็นอย่างไร สิ่งที่จะทำสอดคล้องกับเป้าหมายหรือไม่ ให้กำลังใจและนำกันไป ฉันทำให้เขาเห็นว่าตัวเองก็ทำ เพียร 4 ด้วย การพัฒนาตนเองเป็นเรื่องปกติของชีวิต และมันไม่ใช่แค่งานที่ส่งครู เพราะเราทำตามสิ่งที่เราเขียนลงไป เวลาผ่านไปเขาอาจจะลืมสิ่งที่เขียนไว้ กลางทอมเรามาคุยกัน ทบทวนว่าได้ทำข้อไหนไปบ้าง แล้วให้เขาให้คะแนนตนเองว่าทำสำเร็จตามที่ตั้งใจมากน้อยเพียงใด ครูและนักเรียนต่างเตือนกันได้ เพราะเราต่างรู้ว่า เพียร 4 ของกันและกันมีอะไรบ้าง ครั้งหนึ่งนักเรียนทักท้วงฉันว่า “ไหนครูว่าจะมาโรงเรียนก่อนเจ็ดโมงครึ่งไง” นอกจากแอบขำในใจด้วยความเอ็นดู ทำให้ฉันยังตระหนักว่า “การเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็ก ๆ สำคัญกว่าคำสอนใด ๆ”

ณัฐกานต์ กุลาสา (ครูณัฐ)  
วิชาวิทยาศาสตร์ โรงเรียนเพ็ญพินอนุสรณ์